

Politika

Rumānija ir prezidentāla, demokrātiska republika ar daudzpartiju sistēmu. Rumānijas premjerministrs ir valdības galva, prezidents ir valsts galva. Izpildvaru īsteno valdība, likumdevēja varu – valdība un divpalātu parlaments. Tiesu vara ir neatkarīga no izpildvaras un likumdevēja varas.

1991. gada pieņemtajā konstitūcijā deklarēta Rumānija kā demokrātiska, suverēna un sociāla republika. Konstitūcijā arī noteiktas prezidenta, parlamenta un tiesu pilnvaras.

Vēlēšanu tiesības ir visiem pilsoņiem, kas sasnieguši 18 gadu vecumu.

Izpildvara

Prezidentu ievēl vispārējās vēlēšanās uz 5 gadu pilnvaru termiņu, ne vairāk kā divas reizes pēc kārtas. Prezidents ir valsts galva, kas aizsargā konstitūcijas, ārlietu un valsts pārvaldes atbilstīgu funkcionēšanu, viņš ir bruņoto spēku virspavēlnieks un Valsts aizsardzības padomes vadītājs.

Prezidents izvirza premjerministra kandidātu pēc pārrunām ar valdošo partiju. Ja partiju pārstāvība parlamentā ir līdzīga, tad pārrunas notiek ar visām partijām. Premjerministra kandidāts izveido valdību, kuru apstiprina parlaments aizklātā balsojumā.

Pašreizējais valsts prezidents ir Trajans Basesku, kas pārstāv labēji centrisko spānu un ir no valdošās Demokrātiski Liberālās partijas. Amatā ir kopš 2003. gada 20. decembra. Pārvēlēts uz otro termiņu pēc kārtas 2009. gada prezidenta vēlēšanās. Premjerministrs ir Emils Boks, kas arī pārstāv Demokrātiski Liberālo partiju un amatā ir kopš 2008. gada 22. decembra.

Likumdevēja vara

Valsts likumdevējs Rumānijā ir divpalātu parlaments, kas sastāv no deputātu palātas un senāta. Deputātus ievēl reizi 4 gados vispārējās vēlēšanās pēc proporcionālās pārstāvniecības sistēmas. Ievēlēto senatoru un deputātu skaits atkarīgs no iedzīvotāju skaita.

Tiesu vara

Rumānijas tiesu sistēma veidota pēc Francijas parauga. Tiesu vara ir neatkarīga un tiesnešus ieceļ prezidents. Augstākās tiesas galvenais tiesnesis un pārējie tiesneši tiek iecelti uz sešiem gadiem, kurus var ievēlēt atkārtoti. Tiesas sēdes ir atklātas, izņemot dažos, likumā paredzētos gadījumos tās noris aiz slēgtām durvīm. Tiesu varu īsteno tiesas, kuru hierarhijas augšgalā atrodas Augstākā kasācijas un justīciju tiesa. Tās tiesnešus ieceļ prezidents pēc Augstākās mirtiesnešu padomes ieteikuma.

Rumānijas konstitucionālās tiesas sastāvā ir 9 tiesneši, kurus amatā ieceļ uz deviņiem gadiem. Konstitucionālās tiesas pieņemtie lēmumi nav apstrīdami parlamentā.